

Eindopdracht cursus Goudologie II 'De Goudse Kloosters'

Voorjaar 2014

Piet Klaasse

Nanny Klaasse-v.d. Hil

Wanneer hield het klooster officieel op te bestaan en wat was de oorzaak?

Uit ons onderzoek blijkt dat er verschillende data beschikbaar zijn waaruit zou kunnen worden opgemaakt dat het klooster ophield te bestaan; het hoofdgebouw bijvoorbeeld heeft pas in 1592 een definitieve nieuwe bestemming gekregen, doordat het verkocht werden aan particulieren, met als doel bewoning.

Ook zou je kunnen opteren voor een datum tussen april 1572 en oktober 1573. In deze periode werden als gevolg van de Reformatie, kloosters verboden, geplunderd en kloosterlingen vermoord. Er ontstond in deze tijd zelfs een verbod op het uitoefenen van de katholieke religie.

Ook het moment waarop de laatste abdis, Maritgen Dircks, het Clarissenklooster verlaat kan aangemerkt worden als het officiële einde van het Clarissenklooster.

Hoewel het voor ons dus niet helemaal duidelijk is geworden wanneer het klooster 'officieel' ophield te bestaan, kiezen wij ervoor om het jaar 1581 aan te houden. In dit jaar werd er een kloosterverbod voor de hele Republiek afgevaardigd.

Wat gebeurde er toen met de kloosterlingen die er nog waren?

Tijdens de reformatie werden alle religieuze gebouwen ernstig bestookt door Geuzensoldaten. Het Clarissenconvent krijgt het hardst te verduren als op 6 april 1573 'scheepsvolk' het klooster binnendringt. Uit een brief van het stadsbestuur aan Willem van Oranje blijkt dat deze heerschappen de zusters het klooster uit jagen.

In eerste instantie vinden de zusters onderdak in een particulier huis, alwaar ze de mis nog kunnen opdragen. Als dit echter ontdekt wordt, wordt ook dit huis geplunderd. Er zit voor de zusters niets anders op dan te vluchten. Veel van hen, maar liefst 22, komen in Amsterdam terecht. Zo ook de abdis, Maritgen Dircks, die op 12 februari 1574 in Amsterdam arriveert. Zij had in eerste instantie vanuit Utrecht, zonder succes, meegewerkt aan een complot om Gouda weer in Spaanse handen te krijgen.

Ook in steden als Antwerpen, Mechelen en Keulen vinden de dames een nieuw thuis. Volgens de Goudse geschiedschrijver Walvis bleven er nog enkele zusters in het convent achter tot maar liefst 1592, maar hoe het hen vergaat gedurende deze laatste jaren hebben we helaas niet terug kunnen vinden.